

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 195/2018-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. mája 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Vančom, advokátska kancelária, M. R. Štefánika 60/A, Martin, vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených v čl. 5 ods. 1 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 21/2014 a jeho prípisom z 2. októbra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. novembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených

v čl. 5 ods. 1 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 21/2014 a jeho prípisom z 2. októbra 2017.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6 T 21/2014 z 24. apríla 2014 odsúdený na trest odňatia slobody s podmieneným odložením jeho výkonu a určením skúšobnej doby, po uplynutí ktorej prostredníctvom obhajcu požiadal okresný súd o rozhodnutie o osvedčení sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia.

3. Okresný súd na návrh sťažovateľa reagoval prípisom sp. zn. 6 T 21/2014 z 2. októbra 2017, v ktorom mu oznámil, že termín verejného zasadnutia v tejto veci bude nariadený až po právoplatnom rozhodnutí vo veci vedenej Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Prievidza pod ČVS: ORP-600/1-VYS-PD-2016, v ktorej bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie za zločin spáchaný počas plynutia skúšobnej doby jeho podmieneného odsúdenia.

4. Sťažovateľ je toho názoru, že okresný súd „*deklarovaním svojej nečinnosti*“ porušil jeho právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy „*pri tolerovaní stavu právnej neistoty*“. Je presvedčený, že okresný súd „*ingoruje resp. porušuje*“ jeho právo na „*rozhodovanie bez zbytočných prietáhov a prezumpciu neviny v zmysle čl. 6 ods. 1, 2 Dohovoru... a čl. 50 ods. Ústavy Slovenskej republiky*“.

5. Trvá na tom, že má „*právo, aby sa rozhodlo o tom, či... sa osvedčil alebo neosvedčil v skúšobnej dobe bez zbytočného odkladu po uplynutí skúšobnej doby, pričom dobu viac ako pol roka nemožno považovať za dobu krátku, zvlášť pri rešpektovaní zásady prezumpcie neviny*“.

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Námestovo bezodkladným nekonaním, nečinnosťou o... žiadosti resp. rozhodnutím - oznámením zo dňa 2. 10. 2017 v konaní 6 T/21/2014 porušil... práva v zmysle čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky... čl. 5 ods. 1 a 4, čl. 6 ods. 1, 2 dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a prikázal mu vykonať nápravu spočívajúcu v bezodkladnom rozhodnutí o... osvedčení alebo neosvedčení sa v skúšobnej dobe na základe rozhodnutia - rozsudku v konaní 6 T/21/2014...“

7. Zároveň sťažovateľ požadoval priznať mu primerané finančné zadost'účinenie v sume 2 500 € a náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

10. Podľa čl. 127 od. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

11. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak

tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí a ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

14. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy a práv zaručených v čl. 5 ods. 1 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 21/2014 a jeho prípisom z 2. októbra 2017, ku ktorému malo dôjsť nečinnosťou okresného súdu v súvislosti so žiadosťou sťažovateľa o rozhodnutie o osvedčení sa v skúšobnej dobe jeho podmieneného odsúdenia rozsudkom z 24. apríla 2014.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 50 ods. 2 ústavy každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

17. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom;

b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom;

c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní;

d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán;

e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nakažlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;

f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

18. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

19. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

20. Podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

21. Ústavný súd v úvode konštatuje, že sťažovateľ v obsahu sťažnosti namieta a v petite sťažnosti sa domáha vyslovenia porušenia označených základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom postupom okresného súdu pri vybavovaní jeho návrhu, ktorým žiadal o rozhodnutie o osvedčení sa jeho osoby v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, a to tým, že o ňom okresný súd nekonal, resp. nerozhodol o ňom „*bez zbytočného odkladu*“.

22. Podstatou sťažnosti sťažovateľa z obsahového a materiálneho hľadiska je teda námietka, že okresný súd je nečinný, resp. nekoná pri vybavovaní jeho žiadosti bez zbytočných prietáhov.

23. Z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ústavný súd v systéme ochrany základných práv a slobôd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad vyvoditeľných z § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

24. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

25. Podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku ak je dôvodný predpoklad, že došlo k priet'ahom v príprave prejednávania veci súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k priet'ahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia, ktorákoľvek zo strán môže podať prostredníctvom tohto súdu sťažnosť pre nečinnosť na nadriadený súd, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu; ak sa nepostupuje podľa odseku 4, súd musí bez meškania túto sťažnosť pre nečinnosť zaslať spolu so spisom a svojím stanoviskom a so stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu.

26. Podľa § 55 ods. 4 Trestného poriadku ak súd urobí úkony trestného konania uvedené v sťažnosti pre nečinnosť do pätnástich pracovných dní po jej obdržaní a informuje o tom sťažovateľa, hľadá sa na takúto sťažnosť pre nečinnosť ako na vzatú späť, ak tento sťažovateľ v priebehu piatich pracovných dní od doručenia oznámenia nevyhlási, že na svojej sťažnosti pre nečinnosť trvá. O tom ho treba poučiť.

27. Podľa § 55 ods. 5 Trestného poriadku o sťažnosti pre nečinnosť uvedenej v odseku 3 musí rozhodnúť senát nadriadeného súdu do piatich pracovných dní od prevzatia veci. Ak

- a) zo strany súdu nedošlo k priet'ahom, sťažnosť pre nečinnosť sa zamietne,
- b) je sťažnosť pre nečinnosť opodstatnená, nadriadený súd určí primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu.

28. Ústavný súd zastáva názor, že sťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku možno považovať v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde za účinný právny prostriedok, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorého použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitného predpisu (Trestného poriadku).

29. Zo sťažnosti, ako aj z jej príloh možno vyvodit', že sťažovateľ nepodal sťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku na nadriadenom súde (hoci v sťažnosti argumentuje tým, že okresný súd porušuje jeho „*práva na rozhodovanie bez zbytočných prietahov...*“), ktorou by sa domáhal určenia primeranej lehoty na uskutočnenie požadovaného úkonu – rozhodnutia o osvedčení sa v skúšobnej dobe. V prípade, ak by okresný súd sťažnosti nevyhovel, bolo by jeho povinnosťou predložiť vec nadriadenému súdu, ktorý by o sťažnosti pre nečinnosť rozhodol v zmysle § 55 ods. 5 Trestného poriadku do piatich pracovných dní od prevzatia veci.

30. Sťažovateľ teda nevyužil právny prostriedok ochrany jeho základných práv zaručených v ústave a práv zaručených v dohovore, ktorý mu osobitný predpis – Trestný poriadok účinne poskytuje a na ktorého použitie je oprávnený a o ktorom by konal a rozhodol iný (všeobecný) súd, ktorý by v prípade zistenia zásahu do základných práv sťažovateľa bol povinným týmto právam sťažovateľa poskytnúť ochranu.

31. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú v spojení s nedostatkom svojej právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie.

32. Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jeho požiadavkami uvedenými v petite sťažnosti, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyhovením sťažnosti v časti požadovaného vyslovenia porušenia základných práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 ústavy), k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. mája 2018